

Mustagh Ata 7546 m

- et alpin stils forsøg i højden

Tekst: Hans Bräuner-Osborne

Fotos: Carsten P. Jensen

og Hans Bräuner-Osborne

Efter en vellykket ekspeditionen til Mt. Elbrus, Rusland i 2003 begyndte Lotte Olesen, Carsten Jensen og undertegnede at kigge os om efter et endnu højere bjerg med samme relativt lette tekniske sværhedsgrad. Valget faldt hurtigt på Mustagh Ata (7546 m) i Xinjiang provinsen, Kina, hvor normalvejen går op ad en gletscher med 20-30 graders hældning hele vejen, med et isfald midt mellem top og basecamp som "crux". Vi var enige om at ville bestige bjerget i alpin stil, dvs. hele tiden tage lejren med os, frem for den klassiske ekspeditionsstil, hvor adskillige lejre opbygges før et topforsøg. Vi valgte at koble os på logistikken fra en kommerciel ekspedition fra SummitClimb.com, som så sørgede for klatretilladelsen, invitation fra den kinesisk bjergklub, transport fra Kashgar til basecamp og mad og telte i basecamp. Over basecamp var vi dog helt på egen hånd. Et par måneder før afrejsen koblede Martin Bank Rasmussen sig til ekspeditionen, så vi i alt blev to reblag.

Teamet på vej ned mod isfaldet. Carsten træder spor i dyb sne på lavineudsatte skråninger - klamt!

Vejen til basecamp

Vores første møde med Kina bliver en overnatning i Beijing, før vores fly fortsætter til Kashgar via et kort flyskifte-stop i Urumqi. Straks vi kommer ud i ankomsthallen lader Carsten og co. sig hustle af nogle lokale, der tilbyder sort taxi og luksushotel til total overpris! Da vi ikke kender priserne lader vi os dog overtale af de venlige kinesere, hvilket vi dog ikke gjorde på vejen hjem og derved sparede en del.....Vi har 24 timer til at se Beijing, så vi laver et lynvisit til Den Himmelske Freds Plads, Den Forbudte By og et marked hvor alle tænkelige og utænkelige fødevarer var til salg. Pga. vvores forestående ekspedition var der dog ingen, der havde lyst til at tage risikoen for en maveinfektion ved at sætte tænderne i en slange, skorpion, fugleunge, orm, tusindben etc.!

Næste dag ankommer vi til Kashgar, hvor vi har to overnatninger på Seaman Hotel (det tidligere britiske konsulat!) inden vi endelig skal ud i bjergene. Temperaturen er over 30°C, så jeg ser virkelig frem til at komme op i kulden! Vi bliver hentet af Ted Callaghan i lufthavnen. Ted er leder af Mountain Madness' ekspedition, som vi sammen med Jon Otto's Summit-Climb.com ekspedition skal dele basecamp med. Fedt at møde nogle af de andre ekspeditionsdeltagere, der som ventet er en blandet skare. Det viser sig dog hurtigt at vi er de mest erfarne i gruppen, og alle de andre vil bestige bjerget med guide i ekspeditionsstil med lejre opbygget af to tibetanske sherpa'er - dårlig stil! Vi har sendt 30 kg bagage i forvejen, og det er rart at se at næsten alt er ankommet i god behold. Dog har tolderne konfiskeret vores kakaopulver, da man tilsyneladende ikke må importere mad. Heldigvis har de dog ikke taget vores GU (sportsgel), da Jon Otto havde oversat det til Climbing Glue!!! Maden i basecamp har vi købt os til via logistikpakken, men vi skal selv sørge for maden på bjerget. Vi har medbragt frysetørret aftensmad, sportsdrik på pulverform og sportsgel, men mangler morgenmad, frokost og slik. Vi tager hen i det lokale supermarked, hvor vi køber ind for 1000 kr. De lokale er ved at falde om af nygerighed - jeg tror aldrig de har solgt så meget, og der er sikkert blevet holdt fest om aftenen. Det er en blandet fornøjelse at købe ind, da vi har problemer med at finde f.eks. morgenmad: hverken müesli eller havregryn kan opdrives! Men heldigvis redder Jon Otto os, idet han har et overskud af vestlig morgenmad, som vi køber af ham.

Transportkameler foran bjerget Mustagh Ata. Ruten går ad snerampen i midten fra højre til venstre.

Næste morgen tager vi af sted som planlagt. Indtil videre er jeg imponeret over Jon Otto's organisationstalent. Han er amerikaner, men er kinesisk gift og taler flydende kinesisk. Endvidere opholder han sig det meste af året i Kina, hvor han guider og arrangerer trekking- og klatreture. Han har således check på de lokale, hvilket er fedt at konstatere, da det netop var hovedårsagen til at vi valgte at betale os fra logistikken, frem for at arrangere alt selv. Han er penge værd! Vi kører ned ad Silkevejen og de første par timer går det hen over sletter, men snart tårner Pamir bjergene sig op - FEDT! Det tager godt 5 timer at køre fra Kashgar til Subashi og halvejs gør vi stop i en lille landsby for at spise frokost. Der er virkelig gang i

byen, der er en blanding af marked og restauranter. Vi får den lokale shishi-kebab som jeg er noget nervøs for at sætte tænderne i - det ville være ærgerligt at begynde ekspeditionen med en maveinfektion..... Det smager dog fremragende og kun guiderne får dårlig mave!

Vi ankommer til Subashi d. 2. juli - endelig er vi i gang. Subashi ligger på en slette lige ved siden af silkevejen, så vi vælter bare vores udstyr ned fra lastbilen og begynder at oprette lejren. Da vi nu er steget brat til 3740m bliver vi der i to døgn for at akklimatisere, inden vi skal videre til basecamp (4440m). Vejret svinger meget, men ind imellem ses Mustagh Ata

tydeligt. Jeg var på forhånd spændt på at se, om det ville virke frygtindgydende stort, men heldigvis ser det overkommeligt ud.

Om natten begynder det at styrtregne. Teltet holder dog tørt, men efter et par timers søvn bliver jeg vækket da lejren er ved at blive oversvømmet. Lotte og Carsten var de første til at opdage det, da de havde lagt deres telt i en lille lavning og således har fået konverteret deres bund til en vandseng. Det viser sig at både Martins og mit telt er i samme situation, og vi må således bruge en times tid med at flytte vores telte. Sur start og det første varsel om at vejret var usædvanligt dårligt for årstiden.....

*Lejr 3 (5920m) i en stor gletscher spalte
- godt beskyttet fra vinden.*

Næste eftermiddag begynder vandstanden i det nærliggende vandløb pludseligt at stige dramatisk. Regnen der faldt i bjergene i nat har nu samlet sig i afløbene og nået vores lejr, og denne gang er det potentielt mere alvorligt end i nat, da hele lejren nu er udsat. Vi bygger dæmninger og graver kanaler, men det ser lidt håbløst ud, og til sidst må Jon hyre nogle af de lokale til at hjælpe os. De kender selvfølgelig området godt og ved hvor der skal sættes ind - de får hurtigt bygget et effektivt dige et par hundrede meter opstrøms og lejren er reddet.

Den næste nat holder det heldigvis tørt, og da vi står op venter dusinvis af kameler på at transportere vores bagage til basecamp. Alt bliver pakket, vejet og læsset - maks 80 kg pr. kamel! En af grundene til at vi valgte Mustagh Ata er også den lette tilgang til bjerget: det tager kun 4 timer at gå fra Subashi ved Silkevejen til basecamp (8,4 km i fugleflugt). Man kan også vælge at blive kørt derop på motorcykel eller 4WD truck! Vi vælger dog at gå stille og roligt derop for ikke at forcere for hurtigt frem - vi skal trods alt avancere 700 højdemeter på én dag.

Venten i basecamp

Efter nogle timers vandring i afslappet tempo når vi basecamp. Endelig fremme og første del af ruten kan nu studeres. Kokkene og sherpaerne får hurtigt sat køkken- og messeteltene op. De bliver det naturlige samlingspunkt for SummitClimb.com, Mountain Madness og vores ekspedition, så vi bliver hurtigt glade for at have tilkøbt messe-delen. Der er en god stemning i messen og der bliver fortalt røverhistorier fra hele verden. Da vi vil lave bestigningen i alpin stil, vil vi først begynde vores single push efter ca.

en uge i base camp med en enkelt træningstur til 5000 m. Tiden går med at lave de sidste justeringen af udstyret, sove, spise, spille kort, høre kortbølge radio, høre og fortælle røverhistorier.... Da stort set alle andre end os er kommercielle klienter, giver det stort respekt at vi vil forsøge alpinistilen, og at vi vil bevæge os på egen hånd uden guider/sherpaer. For os er det naturligt, vi kunne ikke drømme om at købe en kommerciel tur som dem: nu håber vi bare at vi kan leve op til forventningerne - ikke mindst vores egne! Vi diskuterer længe, om det vil være snyd at lave en træningstur op ad normal ruten til 5000 m og returnere til basecamp inden det egentlige topforsøg. On sight for alpinister! Carsten får til sidst overbevist os andre om, at vi ikke må røre ruten inden topforsøget og vi laver derfor en akklimatiseringstur ad en alternativ rute mod Kolaxong-toppen (nabotop til Mustagh Ata)! Der er ingen sti, så det bliver dermed også bedre træning!

Efter tre dage i basecamp begiver vi os afsted mod Kolaxong og slår lejr i 5000 m som planlagt. Det sner om natten og næste dag kommer vi således tilbage til en sneklædt basecamp. Det er helt uhørt at det sner i basecamp - endnu et varsel om det usædvanlige vejr....

Ruten & strategien:

For at kunne lave bestigningen i alpin stil må vi lave flere lejre (kaldes lejr 1-4 i det følgende) end de normale tre (kaldes camp 1-3 i det følgende). Vi planlægger derfor at tage mad og gas med til 9 døgn og så lave lejre med ca. 400-500 højdemeters mellemrum. Dermed skulle vi kunne gå fra lejr til lejr hver dag, hvis vejret er godt. De ekstra dages forsyninger sikrer, at vi har plads til at vente på godt vejr eller til at tage en ekstra dag i en lejr, hvis nogen ikke akklimatiserer hurtigt nok. Vi planlægger at gå sammen alle fire, men har udstyr med så vi kan dele os op i to reblag hvis ét reblag skulle akklimatisere langsommere end det andet.

Single push mod toppen

1. dag (basecamp til lejr 1 i 5140 m)

Efter endnu et par dage i basecamp starter vi vores single push mod toppen. Normalt kan man gå helt op til camp 1 ad en grussti, men pga. af det usædvanligt dårlige vejr ligger snegrænsen allerede ved ca. 5000 m. Vi går lidt højere op til et plateau, hvor vi laver lejr 1. Vi finder et nogenlunde plant plateau og slår teltene

op, laver mad etc. og forventer egentlig at gå videre næste dag. Da vi vågner næste morgen har Martin dog hovedpine, så vi bliver alle fire enige om at blive endnu en dag i lejr 1. Jeg er glad for at konstatere at jeg er godt gående og ikke har symptomer på højdesyge.

2. dag (hviledag i lejr 1)

På hviledagen står en koreaner for dagens underholdning. Pga. den lave hældning er skibestigning af Mustagh Ata oplagt (de færreste formår det dog fra bund til top). Han kommer således susende ned til vores lejr fra camp 1, sætter sig ned og venter i timevis. Vi forventer at han venter på en partner, men da en kirgiser kommer ned med et æsel fra camp 1 får koreaneren julelys i øjnene. Efter nogen forhandling sætter han sig tilrette på æslet med henblik på at blive transporteret tilbage til camp 1! Det har æslet dog ikke lyst til i den dybe sne, så han ryger af og forsøget må opgives. Herefter forsøger han at få kirgiseren til at bære skiene op til camp 1, men nu har de set sig sure på koreaneren og han ender derfor med at trække opad på egen hånd. Næste dag finder vi hans ski et par hundrede højdemeter oppe ad ruten - det var åbenbart for meget for ham!

3. dag (lejr 1 til lejr 2 i 5580 m)

Efter hviledagen i lejr 1 har alle det heldigvis godt da vi vågner næste morgen. Vi begiver os derfor opad mod øvre camp 1, som bliver vores lejr 2. Jeg er igen godt gående og føler nærmest jeg flyver op til lejren - fedt! Lejr 2 ligger under et serac-felt, og jo længere man går mod højre, jo fladere bliver det - til gengæld kommer man dermed også til at ligge mere i skudlinien for seracerne. Da Martin kommer som nr. to diskuterer vi derfor fordele og ulemper ved at ligge til venstre eller højre..... Vi ender med at grave platforme langt ude til venstre - better safe than sorry!

4. dag (lejr 2 til lejr 3 i 5920 m)

Næste morgen har Lotte hovedpine. Martin og jeg har det fint og vil gerne videre, da vi jo netop har holdt én hviledag i lejr 1. Vi bliver derfor enige om at Martin og jeg fortsætter til lejr 3 og holder hviledag næste dag, hvor Lotte og Carsten så forhåbentligt har det fint og kan møde os i lejr 3. Dagens rute går gennem crux'et: et isfald hvor man skal holde øje med spaltes og seracer. Heldigvis er vejret godt, så vi har nemt ved at følge ruten, der dog til tider er lidt eksponeret og klam..... Vi kommer godt frem til en kæmpe gletscherspalte som er fyldt med sne - en ideel placering

til en lejr så længe snebroen holder..... Vi har taget en lavinesonde med til netop at kunne prøve sådanne broer, og da sneen er dybere end sonden (2.5 m) bliver Martin og jeg enige om at den er sikker. Vi slår derfor teltet op, og glæder os til at holde hviledag dagen efter.

5. dag (hviledag i lejr 3)

Næste dag får vi uventede gæster: guiden Jon og tre af hans klienter nåede toppen dagen i forvejen og er nu på vej ned efter en miserabel nat i camp 3. De er naturligvis glade, men jeg undrer mig over Bill's opførsel - han kan f.eks. ikke selv tage rygsæk på! Senere får vi oplyst at Bill havde fået High Altitude Cerebral Edema (HACE) hvilket er særdeles farligt. De er også gået sindssygt hurtigt mod toppen dopet med Diamox, så jeg er ikke forundret. Han slipper med skrækken takket være injektion af dexametason - heldig for ham! Vi får noget beta om den videre rute, og så er de videre. Vi beder dem om at holde udkig efter Lotte og Carsten, der er på vej op til os gennem dårligt vejr, så de kan få beta om ruten til vores lejr. Som sagt er vejret bliver dårligt siden i går - det er tåget og det sner. Vi er heldigvis i radiokontakt med hinanden og kan høre, at det går langsomt men sikkert fremad. Der kommer også et tordenvejr ind over os, hvilket ikke er sjovt, når man er eksponeret i højden og har masser af metal på sig! Lotte og Carsten smider derfor deres rygsække, sætter sig på et underlag og venter på at det skal holde op med at tordne. Nogle timer senere kommer de dog endelig frem i god behold og alle er glade :-). Vi får sat deres telt op og får kigget lidt på den videre rute i et af vejrinduerne, som kommer hen ad eftermiddagen. Vi regner lidt på den videre færd. Vi spiser ikke så meget som planlagt - som forventet har vi mindre appetit i højden. Vi laver derfor et lille depot med overskydende mad og gas i spalten, som vi så kan tage med på vej ned.

6. dag (lejr 3 til lejr 4 i 6180 m)

Næste dag hvor vi skal gå videre er det dog en anden sag. Det er igen tåget og sigtbarheden er lav. Sporet er mere eller mindre sneet til, så eneste holdepunkt er wands (bambuspinde med flag på) som er sat med 50-100m mellemrum af tidligere ekspeditioner. Ofte må vi vente 5-10 min ved en wand, før vi kan få øje på den næste i den varierende tåge. Vi kommer dog langsomt men sikkert fremad og kommer til camp 2 i 6180m efter nogle timer. Vi vil dog gerne lægge vores

Efter tre dage med snestorm i lejr 4 (6180m) er vi ved at sne inde. Her ses indgangen til vores Hilleberg Nallo2 telt.....

lejr højere, så Martin og jeg, der går forrest, fortsætter forbi lejren. Det er dog også begyndt at sne og storme, så sigtbarheden bliver konstant dårligere. I 6250m kan vi ikke længere se den næste wand, så vi tager dunjakkerne på og beslutter os for at vente 30 min på bedre vejr - ellers vil vi vende om og lave lejr 4 i camp 2.

Vi har hele dagen trådt spor for en stor gruppe, der nu overhaler os. De bliver dog hurtigt frustreret over at skulle træde spor selv uden at kunne finde vej! De opgiver således og vender om. Det gør vi også efter 30 min. Da Martin og jeg kommer tilbage til camp 2, bliver vi glade for at se at Lotte og Carsten allerede har slået lejr dér. Der er nu tale om regulær snestorm, og Martin og jeg får hurtigt sat teltet op og kommer i læ for vinden. Alle andre er gået ned af bjerget, og vi er nu helt alene højt på bjerget - tror vi! Om aftenen hører vi nemlig skrig, som giver os alle et kæmpe chok! HVEM, HVOR? Det viser sig at være en Japanner, som soloer bjerget og som, i frustration over at have ligget i camp 2 i tre døgn for at vente på godt topvejr, vist var blevet lidt skør i bolden!

7.-8. dag (venter i snestorm i lejr 4)

Det fyger ind med sne alle steder i yderteltet, og hver gang der er et ophold i vejret må vi ud og skovle tel-

tene fri for sne. Et døgn går - det sner stadig. Om eftermiddagen kan vi høre lavinerne gå, men heldigvis ligger vi rimeligt sikkert. Der er dog en >30° skråning over os et stykke væk, som potentielt kunne skride og fortsætte til vores lejr. På andet døgn tager Martin og jeg derfor på en rekognosceringstur op til 6300m i et af de korte vejrinduer. Vi vil spotte den videre rute og lede efter en sikrere lejrplads. Jeg træder spor og da vi kommer til >30° skråningen whoomph'er sneen tre gange idet jeg træder ned. Jeg kan mærke og høre snelagene give sig under mig, men heldigvis skrider sneen ikke. Jeg fortsætter og to gange mere gentager episoden sig - mega klamt! Vi kommer op over den stejle skråning og kan ane den videre rute. Vi kan dog også konstatere at det ikke er muligt at finde en 100% sikker lejrplads, da alle de flade steder er udsat for skråninger med større hældning længere oppe. Vi bliver derfor enige om at lade lejr 4 blive liggende, hvor den er.

Det har nu sneet i tre døgn og de andre telte i camp 2 er efterhånden helt dækkede af sne. Vi holder jævnlige møde for at diskutere situationen. Jeg er ikke meget for at give op og er villig til at lave et topforsøg direkte fra lejr 4 - jeg er godt gående og har indtil nu ikke haft problemer med højden. Et topforsøg kræver dog at det holder op med at sne, hvilket der ikke

er meget udsigt til. Til sidst må selv jeg erkende at spillet er slut - det har sneet så meget, at det vil tage 2-3 dage med godt vejr for at sneen kan sætte sig så meget, at det atter bliver sikkert at bevæge sig opad (eller nedad!). Og vi har kun tre dage til vi skal hjem, så dermed er slaget tabt. Fokus vender sig derfor mod at komme sikkert ned.

9. dag (lejr 4 til basecamp)

Om morgenen diskuterer vi atter vores muligheder. Der er to holdninger: 1) at blive hvor vi er til sneen har sat sig, så det er sikkert at gå ned; 2) at gå ned så snart der kommer et vejrvindue. Idet de wands, der markerer ruten ned, enten er blevet dækket af sne eller er ved at blive det, vælger vi løsning 2, vel vidende at vi kommer til at gå gennem lavineudsatte skråninger meget af vejen..... Men det vil kunne blive ved med at sne i dagevis, og så vil vi måske ikke kunne finde ruten ned forbi spalterne i isfaldet. Af alle onder vælger vi så lavinerisikoen og bliver enige om at pakke og håbe på et vejrvindue i løbet af dagen. Som et mirakel kommer der opklaring mens vi pakker, og så får vi fart på nedad. Carsten træder spor og det

er igen klamt - sneen bryder konstant foran ham, men heldigvis kommer vi sikkert forbi de mest udsatte skråninger.

Dermed er vores trængsler dog ikke forbi, da det begynder at tordne. Lotte mærker sine metal-vandrestave sitre og smider dem fra sig. Hun vil ikke videre, og hun og Carsten vælger at sætte sig ned på et underlag og vente på opklaring. Jeg har bare fået nok og fortsætter i endnu mere forceret tempo nedad. Der er dårlig sigt, men jeg kommer dog frem til øvre camp 1, hvor vi møder Jon Otto og co. Han vil op og redde sit udstyr fra camp 2 & 3. Vi siger at det er vanvittigt, men han er ikke til at stoppe - eller rettere han sender sine sherpaer af sted efter udstyret dagen efter. Endnu engang bliver jeg bekræftet i mine fordomme om kommercielle ekspeditioner - det er sgu for dumt at sætte menneskeliv på spil for nogle få tusind \$! De kommer dog sikkert ned med udstyret dagen efter. Jon kunne fortælle at det havde været klamt at gå op til Camp 2, og at han havde løsnet remmene på sin rygsæk beredt på smide den, hvis han skulle udløse en lavine....

Vi kommer alle fire sikkert ned til basecamp, samme dag vi begyndte nedstigningen, og bliver mødt som konger. Folk har ikke hørt fra os i dagevis og var bekymrede for vores skæbne i snestormen. Jeg bliver mødt af Ding 50 højdemeter over basecamp, hvor han insisterer på at bære min rygsæk. Han får dog et chok, da han får den på ryggen og grynter højlydt over vægten - han skulle have båret den for godt en uge siden, da den var endnu mere fyldt med mad og gas! Vægten er vel faldet fra 28 kg til 20 kg.... De andre får samme modtagelse, og vi får hurtigt stukket ildvand og øl i hånden - det skal fejres at vi er sikkert nede!

Næsen hjemad

Et par dage senere, efter en udflugt til den nærliggende grænseby Taxkorgan pakker vi sammen. Afskedsbilledet bliver taget, og i bussen og flyene på vejen hjem er der rigeligt med tid til at reflektere over ekspeditionen. Aldrig har jeg brugt så meget tid på så lidt klatring! Sammenlagt har vi vel gået op eller ned af bjerget i 24 timer på en måned! Derudover har der ikke været tale om teknisk klatring, som ellers er det jeg brænder mest for, men derimod "uteknisk"

gletschervandring. Det viste vi dog godt på forhånd - vi valgte netop Mustagh Ata for at afprøve højde under relativt sikre forhold. Jeg har været godt gående og uden nogen symptomer på højdesyge op til de 6300m, jeg nåede - og det er jeg meget glad for at kunne konstatere. Vi fik også konstateret at vores alpinstil fungerede fint. Havde vi haft mere held med vejret, er jeg overbevist om, at vi havde nået toppen. Vejret var dog usædvanligt dårligt i 2004 sæsonen, og det var bare ærgerligt! Kulturelt og socialt har det dog været en kæmpe oplevelse, så jeg fortryder bestemt ikke at have brugt en måned på projektet.

Jeg reflekterer også over, om vi tog den rigtige beslutning om at vende om - det er så forbandet svært at træffe beslutning om at give op, når man har trænet så hårdt og brugt så meget tid og penge på projektet. Jeg mener dog, at vi gjorde det rigtige under de givne forhold - men kommer man nogensinde på toppen af et højt bjerg, hvis man ikke tager en chance og fortsætter gennem dårlige forhold? I det mindste er jeg i live, så jeg har mulighed for at prøve igen.....

Mere info på www.climb.dk:

Se mange flere billeder, rapport fra NASA meteorolog vedr. årsagerne til det usædvanligt dårlige vejr, GPS koordinater af vores lejre og meget mere.

Lotte på vej over en grat i isfaldet med en tordensky hængende over hovedet.

Galleri

Fotos: Hans Bräuner-Osborne

Field of Dreams

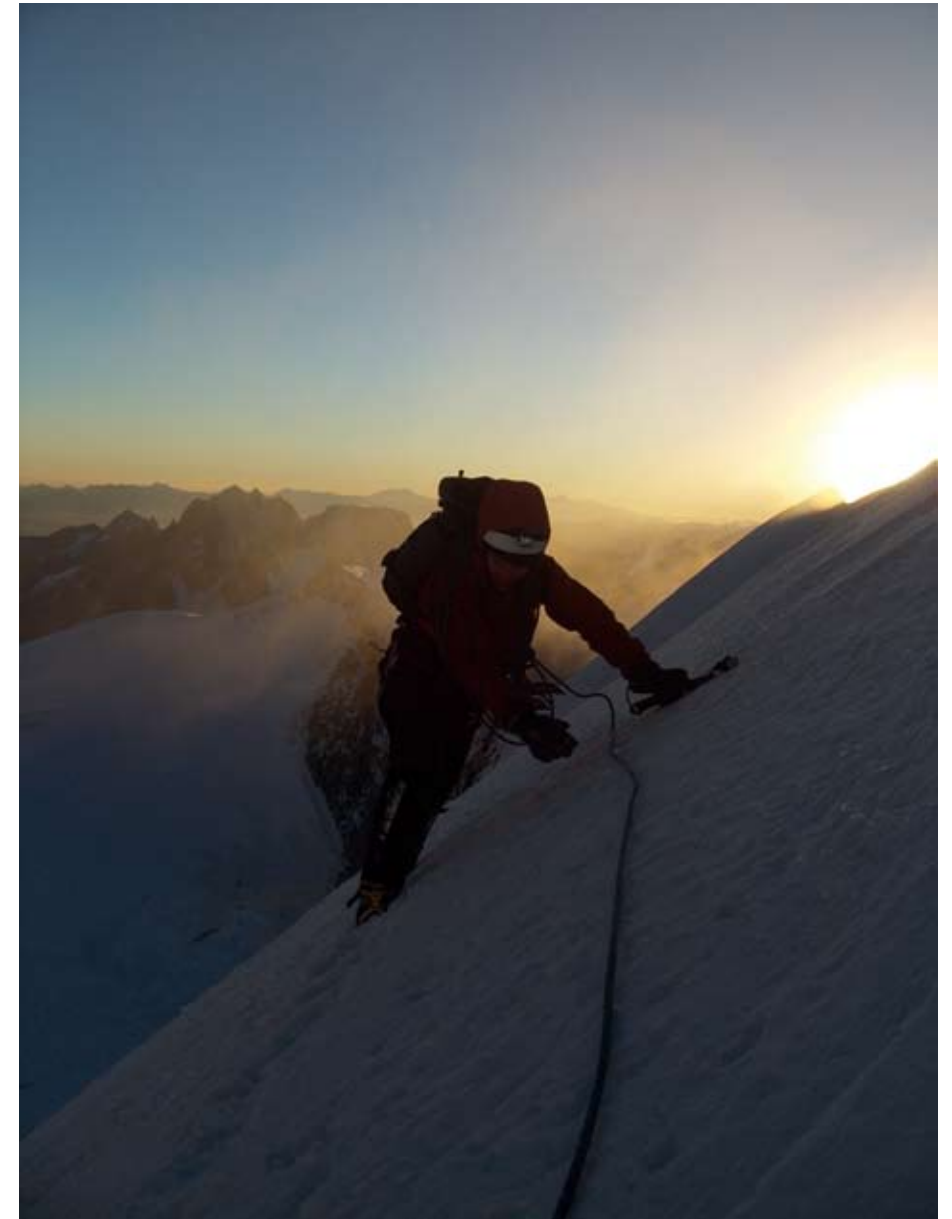

Cosmique Ridge

Galleri

Fotos: Hans Bräuner-Osborne

Carlsberg Column

Mont Maudit